

Арча район Советы
КАРАРЫ

«24 » апрель 2018 ел

№ 177

**Арча муниципаль районы Уставына үзгәрешләр
hәм өстәмәләр керту турында**

«Арча муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Уставын гамәлдәге законнарга туры китерү максатларында, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 44 статьясы нигезендә Арча район Советы карар бирде:

1. Арча район Советының 2015 елның 22 гыйнварындагы 313 номерлы карары белән расланган Арча муниципаль районы Уставына (28.05.2015 № 335, 26.10.2015 № 11, 19.02.2016 № 28, 14.12.2016 № 91; № 28.04.2017, № 15010.04. 2017 № 150 үзгәрешләр белән) түбәндәге үзгәрешләрне hәм өстәмәләрне кертергә:

1) 6 статьяның 1 өлешендәге 30 пунктында «иреклелек» сүzlәреннән соң «(волонтерлык)» сүzlәрен өстәргә.

2) 6 статьяның 1 өлешендәге 5 пунктында «муниципаль район чикләрендәге торак пунктлар чикләреннән тыш жирле әhәмияттәге автомобиль юлларын саклап калу» сүzlәреннән соң, юл хәрәкәтен оештыру» сүzlәрен өстәргә.

3) 6 статьяның 16 өлешендәге 1 пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«16) тиешле муниципаль районнар территорияләрендә каты коммуналь калдыкларны туплау (шул исәптән аерым туплау), жыю, транспортировкау, эшкәртү, утильләштерү, заарсызландыру, күмү эшчәнлеген оештыруда катнашу;».

4) 6 статьяның 38 сәгать 1 пунктында «муниципаль районның авылара территориисе чикләрендә планировка структурасы элементларына,» сүzlәрен төшереп калдырырга.

5) 7 статьяның 1 өлешендә:

- 11 пунктта «федераль законнар» сүzlәреннән соң «, шулай ук ведомство буйсынуындагы оешмалар житәкчеләре эшчәнлеген бәяләгәндә оешмалар тарафыннан хезмәт күрсәтү шартларының сыйфатын бәйсез бәяләү нәтижәләрен куллану hәм оешмаларга хезмәт күрсәтү сыйфатын бәйсез бәяләү

нәтижәләре буенча ачыкланган житешсезлекләрне бетерү буенча чаралар күрүнө федераль законнар нигезендә тикшереп тору;» сүзләрен өстәргә;

6) 20 статья яңа редакциядә бәяи итәргә:

«20 статья. Гавами тыңлаулар, ижтимагый фикер алышулар

1. Район Советы, район башлыгы катнашында жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча муниципаль норматив хокукий актлар проектлары буенча фикер алышу өчен ачык тыңлаулар үткәрелегә мөмкин.

2. Халық алдында тыңлаулар халық, район Советы яки район башлыгы инициативасы буенча үткәрелә. Район халкы яки район Советы инициативасы белән үткәрә торган гавами тыңлаулар район Советы, район башлыгы - район башлыгы инициативасы белән билгеләнә.

3. Гавами тыңлауларга чыгарылырга тиешле сораулар:

1) район Уставы проекты, шулай ук әлеге Уставка үзгәрешләр керту турында муниципаль норматив хокукий акт проекты, Уставка үзгәрешләр бары тик жирле әһәмияттәге мәсьәләләр Уставында беркетелә торган мәсьәләләрне һәм аларны хәл итү вәкаләтләрен Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарга туры китерү максатларында гына кертелә торган очраклардан тыш;

2) район бюджеты проекты һәм аның үтәлеше турында хисап;

3) районның социаль-икътисадый үсеш стратегиясе проекты;

4) районны үзгәртеп кору мәсьәләләре.

4. Гавами тыңлаулар үткәрү турындагы карап, законда башкасы каралмаган булса, тиешле орган яисә районның вазыйфаи заты тарафыннан муниципаль норматив хокукий акт проектын карау өненә кадәр 20 көннән дә соңга калмычка кабул ителергә тиеш.

5. Аларны үткәрү вакытын һәм урынын күрсәтеп гавами тыңлаулар уздыру турындагы карап һәм гавами тыңлауларга чыгарыла торган тиешле муниципаль норматив хокукий акт проекты гавами тыңлаулар уздырылган өнгө кадәр 7 көннән дә соңга калмычка бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) тиеш, әгәр гамәлдәге законнарда башкасы каралмаган булса.

6. Гавами тыңлаулар уздыру турында карап басылып чыккан өннән алыш, аларны уздыру өненә кадәр район башлыгы халық тыңлауларына чыгарыла торган мәсьәлә буенча язма тәкъдимнәр һәм искәрмәләр жибәрергә хокуклы, шул исәптән муниципаль норматив хокукий актның гавами тыңлауларына чыгарылуучы проектка төзәтмәләр һәм башка тәкъдимнәр. Район башлыгы кергән тәкъдимнәрне һәм кисәтүләрне гомумиләштерүне оештыра. Күрсәтелгән тәкъдимнәр һәм искәрмәләр гавами тыңлауларда катнашучыларга житкерелә.

7. Әгәр гамәлдәге законнарда башкасы каралмаган булса, гавами тыңлаулар муниципаль норматив хокукий акт проектын карау өненә кадәр 7 көннән дә соңга калмычка уздырыла. Гавами тыңлаулар белгечләрне, эксперталарны, кызыксынган затларны чакыру юлы белән үткәрелә. Гавами тыңлауларда районның теләсә кайсы кешесе катнашырга хокуклы.

8. Гавами тыңлаулар уздыру йомгаклары буенча жирле үзидарә органнары һәм районның вазыйфаи затлары тарафыннан мәжбүри каралырга

тиешле тәкъдимнәр кабул ителә, аларның компетенцияләренә муниципаль норматив хокукий акт проектын гавами тыңлауларга чыгару кертелгән.

9. Гавами тыңлауларның нәтижәләре, кабул ителгән каарларның дәлилләнгән нигезләмәсен дә кертеп, гавами тыңлаулар уздырганнан соң 5 көннән дә соңға калмыйча бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) тиеш.

10. Әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибе Арча район Советы каары белән билгеләнә.

11. Гамәлдәге кануннарда гавами тыңлаулар өчен караган башка сроклар билгеләнмәгән булса, әлеге статьяда күрсәтелгән сроклар кулланыла.

12. Генераль планнар проектларына, жирдән файдалану һәм тәзелеш алыш бару кагыйдәләренә, территорияне плансаштыру проектларына, территорияне ызланлау проектларына, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проектларына, күрсәтелгән расланган документларның берсенә, жир кишәрлекеннән яисә капиталъ тәзелеш объектыннан файдалануның рөхсәт ителгән төренә, рөхсәт бирү турындагы каарларның проектларына, капиталъ тәзелеш объектларын төзүнен ин чик параметрларыннан тайпилуга рөхсәт бирү турындагы каарлар проектларына, капиталъ тәзелеш объектларын реконструкцияләүнен рөхсәт бирү турындагы каарларның проектларына, жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ тәзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен һәм объектларны капиталъ тәзелеш объектларыннан башка төргә үзгәрту мәсьәләләре буенча, жирдән файдалану һәм тәзелеш алыш баруның расланган кагыйдәләре булмаганда жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар үткәрелә, аларны оештыру һәм үткәрү тәртибе шәһәр тәзелеше турындагы район Советы каары белән билгеләнә.»;

7) 31 статьяга түбәндәге эчтәлекле 4-7 өлешләр естәргә:

«4. Депутатның сайлаучылар белән очрашулары максус билгеләнгән биналарда, бүлмәләрдә, шулай ук йорт эчендәге территорияләрдә уздырыла. Бу очракта аларны үткәрү тормыш-яшәешне тәэммин итү, транспорт яисә социаль инфраструктура, элемтә объектлары эшчәнлеге бозылуға, жәяүлеләр һәм (яисә) транспорт чаралары хәрәкәтенә комачаулар булдыруга йә гражданнарның торак урыннарына яисә транспорт яисә социаль инфраструктура объектларына керүенә китермәскә тиеш. Мондый очрашулар турында Россия Федерациясе субъектының башкарма хакимиите органнары яки жирле үзидарә органнары хәбәр итү таләп ителми. Шул ук вакытта депутат күрсәтелгән органнарга аларны уздыру датасы һәм вакыты турында алдан хәбәр итәргә хокуклы.

5. Жирле үзидарә органнары депутатларның сайлаучылар белән очрашуларын уздыру өчен максус бирелгән урыннарны билгелиләр, шулай ук жирле үзидарә органнары депутатларның сайлаучылар белән очрашуларын уздыру өчен бирелә торган биналарның исемлеген һәм аларны бирү тәртибен билгелиләр.

6. Депутатның гавами чара рәвешендә сайлаучылар белән очрашулары жыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә үткәрелә.

7. Депутатның жыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турында Россия Федерациясе законнары белән билгеләнә торган гавами чара рәвешендә сайлаучылар белән очрашуларын оештыруга яисә уздыруга каршылык күрсәтү Россия Федерациясе законнары нигезендә административ жаваплылыкка китеэр.»

8) 33 статьяның 4 өлешен түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«4) Арча муниципаль районның социаль-икътисадый үсеш стратегиясен раслау;»

9) 43 статья түбәндәге эчтәлекле 4 п. өстәргә:

«4. вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган муниципаль берәмлек башлыгы Россия Федерациясе субъектының (Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенең югары башкарма органы житәкчесе) муниципаль берәмлек башлыгы вазыйфасыннан төшеру турында йә муниципаль берәмлек башлыгын отставкага чыгару турында муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы каары нигезендә әлеге хокукий актка яисә суд тәртибендә каарга шикаять биргән очракта, муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы муниципаль берәмлек башлыгын үз составыннан яисә конкурс комиссиясе тарафыннан тәкъдим ителгән кандидатлар арасыннан сайлап, суд каары законлы көченә кергәнче сайлау турында каар кабул итәргә хокуксыз.”;

10) 43 статья түбәндәге эчтәлекле 5 п. өстәргә:

«5. Район башлыгы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы тарафыннан үз составыннан сайланы торган район башлыгын сайлау вәкаләтләре шул рәвешле туктатылган көннән алты алты айдан да соңға калмыйча гамәлгә ашырыла.

Шул ук вакытта муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы вәкаләтләре чоры тәмамланганчы алты айдан кимрәк вакыт калган булса, муниципаль берәмлек башлыгын муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы составыннан сайлау яңа сайланган муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органының беренче утырышында гамәлгә ашырыла.»

11) 47 статьяда:

- 1 өлешинен 7-10 пунктларын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«- Арча муниципаль районның социаль-икътисадый үсеш стратегиясен эшләүне тәэмин итә;

- район бюджетын үтәүне, Арча муниципаль районның социаль-икътисадый үсеш стратегиясен үтәүне оештыра;

- Арча муниципаль районның социаль-икътисадый үсеш стратегиясен үтәү турында хисаплар әзерләүне тәэмин итә;

- муниципаль берәмлекнең икътисады һәм социаль өлкәсе торышын характеристлаучы статистик күрсәткечләр жыюны оештыра һәм күрсәтелгән күрсәткечләрне дәүләт хакимияте органнарына Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә тапшыра;»

12) 47 статьяның 2 өлешендәге 12 абзацында «федераль законнар» сүзләреннән соң «, шулай ук ведомство буйсынуындағы оешмалар житәкчеләре эшчәнлеген бәяләгәндә оешмалар тарафыннан хәzmәт күрсәтү шартлары сыйфатын бәйсез бәяләү нәтижәләрен куллану һәм оешмалар тарафыннан

хезмәт күрсәтү шартларын бәйсез бәяләү нәтижәләре буенча ачыкланган житешсезлекләрне бетерү буенча чараплар күрүне федераль законнар нигезендә тикшереп тору чарапларын күрү;» сүзләрен өстәргә;

13) 52 статьяга түбәндәгे эчтәлекле 3 пункт өстәргә:

«7.1. Жирле администрация башлыгы белән контракт "Коррупциягә каршы көрәш түрында" 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон, 2012 елның 3 декабрендәге 230-ФЗ номерлы Федераль закон, "Дәүләт Вазыйфаларын биләүче затлар һәм башка затлар чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен контролльдә тоту түрында" Федераль закон, "Аерым категориядәге затларга Россия Федерациясе территориясенән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертемнәр) ачуны һәм счетлары (кертемнәре) булуны, акчалар һәм кыйммәтле әйберләр саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны, тикшерү нәтижәсенә чит ил финанс инструментларыннан файдалануны, дөрес һәм дөрес булуын, Россия Федерациясе законнары нигезендә мөлкәти характеристады йөкләмәләр нигезендә белешмәләр тапшыруга бәйле рәвештә Татарстан Республикасы Президентының гаризасы нигезендә юкка чыгарылырга мөмкин."

14) 90 статьяга түбәндәге эчтәлекле 4 пункт өстәргә:

«4. Муниципаль берәмлек уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту түрында муниципаль хокукий акт белән район уставын яңа редакциядә кую рөхсәт ителми. Бу очракта муниципаль берәмлекнең яңа уставы кабул ителә, ә муниципаль берәмлекнең элек гамәлдә булган уставы һәм аңа үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту түрында муниципаль хокукий актлар муниципаль районның яңа уставы үз көченә көргән көннән үз көчләрен югалткан дип таныла.».

2. Элеге каарны, ул кабул ителгәннән соң 15 көн эчендә, Уставларны теркәү һәм дәүләт теркәвенә алу өлкәсендә башкарма хакимиятнең федераль органының территориаль органына жибәрергә.

3. Арча муниципаль районаны башлыгына уставларны теркәү өлкәсендә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органының территориаль органыннан “Арча муниципаль районаны уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту түрында” каарны “Арча хәбәрләре” газетасында һәм Татарстан Республикасының рәсми хокукий мәгълүмат порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) бастырып чыгарырга килгәннән соң жиде көн эчендә бастырып чыгарырга.

4. Арча муниципаль районаны башлыгына уставларны теркәү өлкәсендә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органының территориаль органына үзгәрешләрне һәм өстәмәләрне рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) көне түрында белешмәләр жибәрергә.

5. 1 өлешнең 2 пункты 30.12.2018 елдан үз көченә көрә.

6. 1 өлешнең 3 пункты 01.01.2019 елдан үз көченә көрә.

7. Элеге каарның үтәлешен тикшереп торуны Арча район Советының законлылык, җәмәгать тәртибен саклау һәм жирле үзидарә мәсьәләләре буенча дайими комиссиясенә йөкләргә.

Арча муниципаль районаны башлыгы,
район Советы рәисе

И.Г. Нуриев